

Szalacska vár vót valamikor, úgy beszéték. Nam tom, ki vót, aki uszta. Szent Istvány elfoglata azt a várt. Oszt hát táltoslova vót, táltosok vótak. -Szent Istvány ek akarta érnyi az illető vezért, mer az meglépett táltoslován, de Sz. Istványak a táltoslová nem érte el először, mer a lova Oroszlón megbott. -Aszonta, ej, te rossz ló, ezt nem hittem vóna! -Mer ám ez a ló tesvégye a másik lónak. -De Sz. Istvány aszonta neki /táltoslovának/, hogy nem lesz annak semmi baja, csak érnék el. Hát osztán elérték valahun éra Pécsen allú, odáig elurattak akkor-igy beszéték az öregek-, és akkor hát Sz. Istvány kihuzta a kargyát, és a táltosnak az egyik füle is odament. -levágta a táltosnak a fülit, véletlenségébül-. Ezzel előző uralkodóval küzdött a Sz. Istvány. -A lovának a fülét vágta le, de biztossan az ellenfelét akarta levágni. Hogy aztán levágta-e? nem tudom, mer nem vótam ott!

Ez egy másik. Azt hallottam erről a Szalacsckáról, nagyon sok katonaság volt azoknak a keltáknak, vagy nem is tudom, hogy milheneknek az idejében volt ez. Szóval, a Sz. Istvány be akarta venni azt a várt, vót sok katonája. De nem tudta bevenni, mert ahunnan nem vót akkora erősitény, ottan meg nagyon sok katona volt. -Osztán Sz. Istvány egy rossz kereket fogott a hátára, s avval ment be abba a Szalacsckába, hogy hát megcsinyátattya aztat a kereket. Evvel a ravasszával ment be, álruhába, nem kiráji ruhába ment. Osztanég ezek a bentvalók ebédeztek, azok az urak. Ez meg kért valahogy ebédet, úgy keveredett azokval a szakácsokval. Azok meg monták, ha Sz. Istvány tunná, hogy hunnan lehetne begyünné! akkor könnyen be tunna jutni ide; délrü gyünne, próbálna Sz. Istvány begyünni. -Délrü vót egy csunya szakdék, min nem lehetett átjutni. Amennyi katonája van Sz. Istványnak; ha minden katona egy sapka fődét vinne bele, akkor át tunna keini rajta. Hát osztán Sz. Istvány is kapott ott ebédet; megebédüt. -Akkor má a kerék nem vót fontos. -Hát osztán szedik össze az asztalt azok a szógálók, osztán ott a tényér alatt talátaak egy cédulát. Az volt írva, hogy hónap déles Sz. Istvány itt fog ebégöni katonáival együtt a szalacsckai várba. -Element a Sz. Istvány vissza. Megparancsulata, hogy minden katonája vigyen egy sapka fődét. -- még máig is megvan az a Sapkatótés; a mutkor is kint vótam a szöllőbe és keresték idegenyek, hogy merre is van az a Sapkatöltés, meg tunnám-e mutatni. Meg tunnám, igy hijába

magyarázom....Azér hijjak Sapkatótésnek,mert Sz.Istvány ka-
tonái sapkával töltötték meg a szakadékot.Ez vót Szalcskátul
délrek.Az illető uralkodó nem erősítette meg a vonalat délről,
mer a szakadékon,a Sapkatótésen ugy se tud körösztü gyünni.
Aztán akkor ugy is lött:a katonái oda vitték a fődet sap-
káikba,és-kérem-bevonútak a várba.

-/Az egyik igy meséte a másik amugy meséte,az öregektől
hallottam....Ugy estelenként összement a rokonság,szom-
szédok;hajtották a rokkát,fonyták a kendőrt a zasszonyok,
a zembörök meg mesétek;mink meg gyerökök hāgattuk./-

- -
Mátyás kirájrol is hallottam az apósomtol,hogy Mátyás kiráj
a főurakat kivitte az országba,aztán kapátatott velük.A vőgyre
hajútatta,kapátetta őket,hogy mijjen nehéz a munkásembernek a
könyerit mögkeresni.Azé vitte ki,hogy osztán ne szipojozzák
annyira a munkásemböröket.-Aztán akkor möntek az uton,akkor
fujt a szél,osztán zörgette a nádast.No,osztán aszonta a
Mátyás kiráj,hogy ej,de kőne ennek a nádnak esső!Ezük a zurak meg
aszonták,hogy esső,főlség?hisz vízbe van a tüje annak a nádnak,
nem köll arra az esső.-Hazamentek,hát megvót a vacsora.Megpa-
rancsuta,hogyhát a zuraknak elejbe ne tőgyenek poharat,hanem
egy dézsa vizet tőgyenek a lábikho,s az uraknak bele kellett
tenni a lábikot tenni a vízbe.Osztán csak ősznek-ősznek;közbe
főszóttak azok,akinek a lábik a vízbe vót:főlség,hát szomjussak,
hát innának.Iszen benn van a lábatok a vízbe!Nem ölég?Hát,nem,
mer nem veszi el a szomjuságunkat.-Hát,a nádét se vőtte ám el
ám,hogy ben vót a tüje a vízbe,hát,annak is köllött vóna egy
kis esső!-Hát,hogy igaz vót-e.nem vót?Od vótam ahun beszéték.-

Nagyberki,Varga Gyula,1906.